

פקידה:

עזרא פרק א פסוק ב
 והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה
 בראשית פרק נ פסוק כה
 וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלקים אתכם והעלתם את עצמתי מזה
 שמות פרק יג פסוק כא
 פקד יפקד אלקים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם

מגילה דף יב.

תניא נמי הכי ועוד שנה אחרת לבבל, ועמד דריוש והשלימה. אמר רבא אף דניאל
טעה בהאי חושבנא, דכתיב {דניאל ט'} בשנת אחת למלכו אני דניאל בינתי
בספרים, מדקאמר בינתי מכלל דטעה. מכל מקום קשו קראי אהדדי, כתיב {ירמיהו
כ"ט} מלאת לבבל, וכתיב {דניאל ט'} לחרבות ירושלים אמר רבא לפקידה בעלמא.
 והיינו דכתיב {עזרא א'} כה אמר כרש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה'
 אלהי השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם.

משה במצרים דוקא:

שמות פרק יא פסוק ג
 יתן ידוד את חן העם בעיני מצרים גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה
 ובעיני העם

טענות משה:

שמות רבה פרשה ג
 פ' יד יד ויאמר משה אל ה' בי ה', אמר משה להקב"ה אתה אדון העולם ובי אתה רוצה
 שאהיה שליח הרי לא איש דברים אנכי וגו', אמרו חכמים ז' ימים קודם היה
הקב"ה מפתה למשה שילך בשליחותו, ולא היה רוצה לילך עד מעשה הסנה הה"ד לא
 איש דברים אנכי חד, מתמול שנים, גם ג', משלשום ד', גם ה', מאז ו', דברך
 ז', א"ר פנחס הכהן אמר משה אני איני איש של דברים, ואיני רואה כאן דברים
כי האדם שאני הולך אצלו עבד הוא ואינו מקבל מוסר שנאמר (משלי כט) בדברים
לא יוסר עבד (נ"א אם איני הולך לרדותו איני הולך, מיד ויאמר ה'

שיר השירים רבה פרשה א פ' מה
 רבי שמואל בר נחמן כל שבעת ימי הסנה היה הקב"ה מפתה את משה שילך בשליחותו
 למצרים שנא' (שם ד) ויאמר משה אל ה' בי ה' לא איש דברים אנכי גם מתמול גם
 משלשום גם מאז דברך, הרי ששה ימים ויומא דהוה קאים בגויה הרי שבעה ימים,
 ובסוף אמר להקב"ה שלח נא ביד תשלח, אמר לו הקב"ה חייך שאני צוררה לך בכנפיך

שמות רבה פרשה ו
 פ' ב כי העושק יהולל חכם זה משה, עושק שעשקו אותו דתן ואבירם, יהולל חכם
 עירבבו אותו, ויאבד את לב מתנה, וכי תעלה על דעתך שהיה משה מתאבד אלא הם
 שהקניטוהו ואמרו לו ירא ה' עליכם וישפוט, ואף הוא מקפיד ואומר ומאז באתי
 אל פרעה, אמר לו הקב"ה אני הכתבתי עליך שאתה עניו ואתה מקפיד על דברי,
 חייך יש לך לידע שנא' (שם) טוב אחרית דבר מראשיתו, טובה אחריתן של ישראל
 מראשית שנתתי להם במצרים שנא' ויאמר ה' אל משה עתה תראה

קהלת רבה פרשה ז

ד"א כי העושק יהולל חכם, עושק שעשקו דתן ואבירם למשה רבן אבדו
 חכמתו ממנו
 תנחומא - וארא סימן ה
 פ' א (ה) וידבר אלהים אל משה, זשה"כ כי העושק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה (קהלת
 ז) כשהחכם מתעסק בדברים הרבה מערבבין אותו מן החכמה, ויאבד את לב מתנה מן
 התורה שנתנה מתנה בלבו של אדם, כי העושק יהולל חכם.... אף
 משה רבינו עסק שנתעסק טלטל אותו אימתי כשהלך אצל פרעה מה כתיב שם ואחר באו
 משה ואהרן, א"ר חייא בר אבא יום פרזבטיא של פרעה היה והיו כל המלכים באין
 ומעטרין אותו שיהיה קוזמוקרטור על כל המלכים, משעטרו אותו היו משה ואהרן
 עומדים על פתח פלטרין של פרעה נכנסו משרתיו אליו וא"ל שני זקנים עומדין
 בפתח אמר להן יש בידם עטרות א"ל לאו, א"ל באחרונה יכנסו, נמצאו עומדין
 לפני פרעה אמר להם מה אתם מבקשין, א"ל אלהי העברים שלחני אליך לאמר שלח את

עמי ויעבדוני, אמר להם מי ה' אשר אשמע בקולו ולא היה יודע לשלוח לי עטרה אלא בדברים אתם באים לא ידעתי את ה' וגו'

שמות רבה פרשה ו

פ' א א וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה', וארא אל אברהם אל יצחק, הה"ד (קהלת ב) **ופניתי אני לראות חכמה והוללות וסכלות כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו, הפסוק הזה נאמר על שלמה ועל משה,**
כי צד נאמר על משה לפי שכבר

הודיע הקב"ה למשה שלא יניח אותם פרעה לילך, שנאמר ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך ואני אחזק את לבו, ומשה לא שמר את הדבר הזה אלא בא להתחכם על גזירתו של הקב"ה והתחיל אומר ה' למה הרעות לעם הזה התחיל לדון לפניו (כמו שכתוב למעלה), וע"ז נאמר שאותה חכמה ודעת של משה של הוללות וסכלות היו, כי מה האדם שיבא אחרי המלך, וכי מה היה לו להרהר אחר מדותיו של הקב"ה את אשר כבר עשוהו, מה שכבר גילה לו שהוא עתיד לחזק את לבו בעבור לעשות לו דין תחת אשר העבדים בעבודה קשה, ועל דבר זה בקשה מדת הדין לפגוע במשה, הה"ד וידבר אלהים אל משה, ולפי שנסתכל הקדוש ב"ה שבשביל צער ישראל דבר כן חזר ונהג עמו במדת רחמים, הה"ד ויאמר אליו אני ה'.

בזיונות משה:

רמב"ן שמות ה כב

למה הרעות. אחרי הודיע אלקים את משה פעמים שלא יתן אותם מלך מצרים להלוך מדוע יתרעם. ואמר ר"א כי חשב משה כי מעת דברו אל פרעה בשליחות ה' יקל מעליהם ויחל האלקים להצילם, והנה פרעה הכביד והרע, וזה טעם למה הרעותה, כי זה הפך מה שאמרת לו ראה ראיתי את עני עמי, וארד להצילו. ואיננו נכון בעיני, בעבור שאמר והצל לא הצלת, ואין ההצלה רק יציאתם מן הגלות. ולפי דעתי שחשב משה רבינו כי יאמר ה' שלא ישמע אליהם פרעה להוציאם מיד במצותו ולא באות ומופת עד שיעשה בו נפלאותיו הרבות, אבל חשב כי יביאם עליו תכופות זו אחר זו בימים מעטים. וכשאמר לא ידעתי את ה' יצוה לעשות מיד לפניו אות התנין והוא לא ישמע ויכה אותו בו ביום בדם ואח"כ בכל המכות. וכשראה שעמדו ג' ימים והוא יריע להם בכל יום וה' לא כהה בו ולא נתגלה למשה להודיעו מה יעשה אז חשב משה כי ארוכה היא. ויתכן שהיו בזה המעשה שספר הכתוב ימים רבים, כי כאשר הוכו שוטרי בני ישראל עמדו ימים עד שדברו עם פרעה עצמו, ואמרו לו למה תעשה כה לעבדיך, כי אין ברשות כל אדם לבא בהיכל מלך פנימה ולדבר אליו פנים בפנים, אף כי שוטרי העם הנבאשים בעיניו, והנה סבלו עמלם ולחצם ימים רבים והיו באים עד לפני שער המלך עד שנשמעה צעקתם לפני המלך וצוה שיבאו לפניו וידברו עמו. וכן אפשר ששב משה אל ה' ואמר למה הרעותה אחרי ימים מעת שפגעו בו השוטרים. ואלה שמות רבה אמרו, ויצאו נוגשי העם ושוטריו, כיון שגזר כן הלך משה למדין ועשה שם ששה חדשים ואהרן היה יושב במצרים ואותה שעה החזיר משה אשתו ובניו למדין. ועוד אמרו ויפגעו את משה ואת אהרן, אחר ששה חדשים נגלה הקב"ה אל משה במדין ואמר לו לך שוב מצרים, בא משה ממדין ואהרן במצרים, ופגעו בהם שוטרי ישראל כשהן יוצאין מלפני פרעה. וכן ראיתי עוד במדרש חזית דומה דודי לצבי, מה צבי זה נראה וחוזר ונראה, כך גואל הראשון נראה להם, וחזר ונכסה מהן, וחזר ונראה להם. וכמה נכסה מהם רבי תנחומא אמר שלשה חדשים הדא הוא דכתיב ויפגעו את משה ואת אהרן. ורבי יהודה בר' אומר לקיצין, כלומר כי לשון פגיעה לפרקים היא. והנה היו ימים רבים מעת דבר לו השם ובואו אל פרעה. ולכן כששב משה אל ה' אמר למה הרעות לעם למהר לשלוח אותי קודם שהגיע הקץ כי לא היה ראוי לשלוח אותי עד שתרצה להצילם, כי עתה הרעותה להם ולא הצלת אותם ואם ככה את עושה להם יסופו ברעה אשר תמצאם. ולכן ענה אותו עתה בעת הזאת בקרוב תראה אשר אעשה לפרעה, כי לא אאריך לו כל כך כאשר חשבת וקרוב לבא עתו וימיו לא ימשכו

שמות רבה פרשה ה

פ' כב כב וישב משה אל ה' ויאמר ה' למה הרעותה לעם הזה, באותה שעה בא משה והשיב דברים לפני הקב"ה אמר לו למה הרעות וגו', מהו ה' למה הרעות... ר' עקיבא אומר יודע אני שאתה עתיד להצילם, אלא מה איכפת לך באותן הנתונים תחת הבנין, באותה שעה בקשה מדת הדין לפגוע במשה, וכיון שראה הקב"ה שבשביל ישראל הוא אומר לא פגעה בו מדת הדין.

מסירות משה:

תנחומא - שמות סימן ט

פ' א (ט) ויהי בימים ההם ויגדל משה וכי אין הכל גדילין האדם והבהמה והחיה והעוף כלן גדילין אלא מלמד שהיה גדל שלא כדרך העולם, ויצא אל אחיו ב' יציאות יצא אותו צדיק וכתב הקב"ה הרי אחת, ויצא ביום הב' הרי שתיים וירא בסבלותם מהו וירא שהיה רואה ובוכה בסבלותם ואומר חבל לי עליכם מי יתן מותי עליכם שאין לך קשה ממלאכת הטיט והיה נותן כתיפיו ומסייע לכל א' וא' מהן לכך כתיב וירא בסבלותם...ויטמנהו בחול אמר לישראל אתם משולין כחול שהחול אדם נוטלו מכאן ונותנו בכאן ואין קולו נשמע כך לא יצא דבר זה מפיהם לכך כתיב ויטמנהו בחול.

תשובה וגאולה עתידה:

שמות רבה פרשה א

פ' לו לו וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים, ידע הקב"ה שעליו לגאלם למען שמו בעבור הברית שכרת עם האבות, וכן הוא אומר ויזכור אלהים את בריתו, וכך הוא אומר על ידי יחזקאל (יחזקאל כ) ואעש למען שמי, ד"א וירא אלהים, אמר ר"ל שראה שהן עתידין להמרות על ים סוף דכתיב (תהלים קו) וימרו על ים בים סוף, וידע אלהים, ידע שהן עתידין לומר זה אלי, ריב"ל אמר ראה שעתידין לומר (שמות לב) אלה אלהיך ישראל, וידע אלהים, שעתידין להקדים נעשה לנשמע, ורבנן אמרי וירא אלהים שעשו תשובה הבינונים וגם הרשעים הרהרו לעשות תשובה דכתיב (שיר ב) התאנה חנטה פגיה, וידע אלהים, שאפילו אחד בחבירו לא היה יודע אלא הקב"ה לבדו, וזה מכונן את לבו וזה מכונן לבו ועושין תשובה, ואע"פ שעשו תשובה לא יצאו משם אלמלא זכות האבות, מפני שמדת הדין מקטרגת עליהן על העגל שהיו עתידין לעשות, ועל זה נאמר (שמות יב) ולקחתם אגודת אזוב כנגד שהשפילו עצמן לעשות תשובה כאזוב, וטבלתם בדם אשר בסוף בזכות התורה שעתידין לקבל, דכתיב במתן תורה (שם כד) ויקח משה את הדם, וכתיב (שם יב) והגעתם אל המשקוף, שאברהם גדול בגרים, וכשם שהמשקוף גבוה כך היה גדול שבאבות, ואל

דברים רבה פרשה ב

פ' כג כג ד"א אמר ר"א כשנגאלו ישראל ממצרים לא נגאלו אלא מתוך חמשה דברים אלו, מתוך צרה, ומתוך תשובה, ומתוך זכות אבות, ומתוך רחמים, ומתוך הקץ, ומתוך צרה דכתיב (שמות ב) ויאנחו בני ישראל, מתוך תשובה דכתיב (שם) ותעל שועתם, מתוך זכות אבות דכתיב ויזכור אלהים את בריתו, ומתוך רחמים דכתיב וירא אלהים את בני ישראל, מתוך הקץ וידע אלהים, ואף לע"ל אין נגאלים אלא מתוך חמשה דברים הללו, מתוך צרה דכתיב בצר לך הרי מתוך צרה, ושבת עד ה' אלהיך הרי מתוך תשובה, כי אל רחום ה' אלהיך הרי מתוך רחמים, ולא ישכח את ברית אבותיך הרי מתוך זכות אבות, ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים הרי מתוך הקץ ודוד פירש אותן (תהלים קו) וירא בצר להם הרי מתוך צרה, בשמעו את רנתם הרי מתוך תשובה ויזכור להם בריתו הרי מתוך זכות אבות, ויתן אותם לרחמים הרי מתוך רחמים (שם) הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים הרי מתוך הקץ.

סנהדרין דף צח:

אמר עולא ייתי ולא איחמיניה. וכן אמר [רבה] ייתי ולא איחמיניה, רב יוסף אמר ייתי, ואזכי דאיתיב בטולא דכופיתא דחמריה. אמר ליה אביי (לרבא) [לרבה] מאי טעמא אילימא משום חבלו של משיח והתניא, שאלו תלמידיו את רבי אלעזר מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח יעסוק בתורה ובגמילות חסדים. ומר הא תורה והא גמילות חסדים אמר [ליה] שמא יגרום החטא. כדרבי יעקב בר אידי. דרבי יעקב בר אידי רמי כתיב {בראשית כ"ח} והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך, וכתיב {בראשית ל"ב} וירא יעקב מאד ויצר לו שהיה מתיירא שמא יגרום החטא. כדתניא {שמות ט"ו} עד יעבר עמך ה' זו ביאה ראשונה, עד יעבר עם זו קניית זו ביאה שנייה, אמור מעתה ראויים היו ישראל לעשות להם נס בביאה שנייה כביאה ראשונה, אלא שגרם החטא. וכן אמר רבי יוחנן ייתי ולא איחמיניה. אמר ליה ריש לקיש מאי טעמא אילימא משום דכתיב {עמוס ה'} כאשר ינוס איש מפני הארי ופגעו הדב [ונבא הבית] וסמך ידו על הקיר ונשכו הנחש בא ואראך דוגמתו בעולם הזה בזמן שאדם יוצא לשדה ופגע בו סנטר דומה כמי שפגע בו ארי, נכנס לעיר פגע בו גבאי דומה כמי שפגעו דב, נכנס לביתו ומצא בניו ובנותיו מוטלין ברעב דומה כמי שנשכו נחש. אלא משום דכתיב {ירמיהו ל'} שאלו נא וראו אם ילד זכר מדוע ראיתי כל גבר ידיו על חלציו כיוולדה ונהפכו כל פנים לירקון. מאי ראיתי כל גבר אמר רבא בר יצחק אמר רב מי שכל גבורה שלו, ומאי ונהפכו כל פנים

לירקון אמר רבי יוחנן פמליא של מעלה ופמליא של מטה. **בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא הללו מעשה ידי והללו מעשה ידי, היאך אאבד אלו מפני אלו** אמר רב פפא, היינו דאמרי אינשי רהיט ונפל תורא ואזיל ושדי ליה סוסיא באורייה.
... דרש רבי שמלאי מאי דכתיב {עמוס ה'} **הוי המתאווים את יום ה' למה זה לכם יום ה' הוא חשך ולא אור משל לתרנגול ועטלף שהיו מצפין לאור, אמר ליה תרנגול לעטלף אני מצפה לאורה שאורה שלי היא, ואתה למה לך אורה**

סוטה דף מט:

בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא, ויוקר יאמיר, הגפן תתן פריה והיין ביוקר, ומלכות תהפך למינות, ואין תוכחת, בית וועד יהיה לזנות, והגליל יחרב, והגבלן ישום, ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר....